

הנחיות

ענו על השאלות הבאות :

1. מהו חבל ארץ גיאוגרפי?

2. קראו את שני הטקסטים המצורפים נגב, כרמל וערכו השוואה בין שתי היחידות הגיאוגרפיות.

קריטריונים להשוואה	כרמל	נגב
היכן הוא נמצא בארץ?		
איזה סוג אקלים שורר בו?		
אלו סוגי קרקעות מאפיינים אותו?		
מהי כמות משקעים הממוצעת?		
סוג ופיזור הצמחייה		

הנגב

(כתיבה ועריכה איילה צור)

"ערי הנגב סוגרו ואין פותח", ומקומות של "נוה רועים מרכיצים צאן בעיר החר... ובערי הנגב"

(ירמיהו יג, יט; לג, יג)

הנגב נמצא בחלקה הדרומי של ארץ ישראל. בניגוד לצפון ולמרכז הארץ, שבהם יש אקלים ים תיכוני, ממוזג, נעים עם ריבוי של משקעים. הנגב מתאפיין באקלים מדברי צחיח, כלומר יבש ובעל כמות משקעים נמוכה. בשל כך, הנגב ברובו שומם וחלקים נרחבים ממנו הם אזורים פתוחים ללא התיישבות.

הגבולות התוחמים את הנגב הם; בצפון, הגבול מתייחס לכמות המשקעים, לכן האזורים שבהן כמות המשקעים היא מתחת ל- 300 מ"מ בשם, הם הגבול הצפוני של הנגב. במזרח ים המלח והערבה, במערב ניתן לראות מישור חוף דרומי והגבול המדיני עם מצרים. בדרום אילת וים סוף.

האקלים בנגב הוא אקלים מדברי המתאפיין בממוצע משקעים שנע בין 10-200 מ"מ בשם וטמפרטורות גבוהות. בשל כך, אזורי הנגב מתאפיינים בצמחיה דלילה ופיזור נרחב יותר שלה. בעיקר בערוצי הנחלים. מבין מיני הצומח נמצא את עצי השיטה על סוגיהן, זוגן השיח, לענת המדבר ועוד. צמחים אלו מתאימים את עצמם למזג האוויר ומסוגלים להתקיים למרות המחסור במים.

הקרקעות בנגב ברובן אדמות לס המכילות אחוז גבוה של חרסית. דבר הגורם להיווצרות שיטפונות באופן מהיר ופרק זמן קצר.

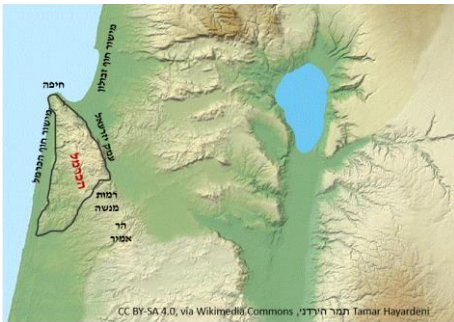
היישובים בנגב מועטים ביחס לאזור המרכז בגלל התנאים הפיזיים השוררים בו וכוללים ערים כמו באר שבע, קיבוצים, מושבים והתיישבות נוודית של בדואים.

הכרמל

(כתיבה ועריכה איילה צור)

"וַיֹּאמֶר: ה' מַצִּיּוֹן יִשְׂרָאֵל, וּבְמִירוּשָׁלַם יִתֵּן קִלְלוֹ; וְאֶבְלֹוּ נְאֻזֹת הָרָעִים, וַיָּבֶשׂ רֹאשׁ הַכְּרִמָּל"

(ספר עמוס, פרק א', פסוק ב')

הכרמל הוא יחידת נוף הררית הנמצאת בצפון הארץ. בגבול הצפוני של הכרמל נמצאים העיר **חיפה ומישור חוף זבולון**, בדרום-מזרח **עמק יזרעאל**, במערב **מישור חוף כרמל** רצועת חוף צרה הנושקת לים התיכון. בדרום **רמות ומנשה והר אמיר** שהוא שלוחה של הרי השומרון.

הכרמל מורכב ממספר רכסי הרים, גובהן של הפסגות נעות בין 400-500 מ' מעל לפני הים. קרבתו לים התיכון ומיקומו בצפון הארץ הם הסיבה לכך שרובו של ההר מכוסה מצמחייה צפופה. האקלים בכרמל הוא אקלים ים תיכוני, המתאפיין כמות משקעים גבוהה, בטמפרטורות נוחות וממחזות. בכרמל כמות המשקעים השנתית הממוצעת נעה בין 600-700 מ"מ גשם. הרכב המסלע בכרמל ברובו גירני, ולכן נמצא שני סוגי קרקע, טרה רוסה ורנדזינה. בכרמל התפתח חורש ים תיכוני המורכב מעצים ושיחים צפופים, כמו אלונים, חרובים, אלה ארץ ישראלית, עוזרר ועוד. לכן ההר קיבל את הכינוי **"ההר הירוק"** כפי שמופיע בשירו של יורם טהר לב:

"ההר הירוק כל ימות השנה,

אני עוד חולם ושואל

לנשום רוחותיך כבראשונה,

לשכב בצילך כרמל".

